

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสร้างสรรค์และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experiment research) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง
3. แผนแบบการทดลองและขั้นตอนที่ใช้ในการวิจัย
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
7. วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเขตอำเภอเสนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 17 โรงเรียน นักเรียน 1,199 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเขตอำเภอเสนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 เลือกรวม 2 ห้องเรียน จากห้องเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกันและมีสภาพแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกัน จับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดย ห้องเรียนแรกเป็นกลุ่มทดลองการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และห้องเรียนที่สองเป็นกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

กลุ่มทดลองการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลาง (ประมวลราษฎรบำรุงวิทย์) ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน กลุ่มควบคุมใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ คือนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวเวียง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมนั้น เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง การเขียนคำ การเขียนวลี ประโยค การเขียนข้อความ และการเขียนเรื่องราวโดยกลุ่มทดลองได้นำ ข้อความพาดหัวข่าว เนื้อข่าว ภาพจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารและภาพถ่ายที่ส่งเสริมความคิด คุณธรรม จริยธรรม ประกอบใบความรู้ ใบกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ส่วนกลุ่มควบคุมได้นำข้อความพาดหัวข่าว เนื้อข่าว พิมพ์ลงในใบกิจกรรม ใบความรู้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้ในขั้นตอน ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จัดทำไว้ดังนี้

กิจกรรมสื่อสรรค์สร้างคำ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนคำ ได้แก่

1. เขียนคำจากภาพ
2. เขียนคำที่เป็นพวกเดียวกัน
3. เขียนคำที่มีความหมายตรงกันข้าม
4. เขียนคำที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน
5. เขียนคำใหม่จากภาพ

กิจกรรมทำวลีและประโยค เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนวลีและประโยค ได้แก่

1. การเขียนประโยชน์ของสิ่งของ
2. การเขียนประโยคจากภาพ
3. การเขียนผลจากเหตุการณ์
4. การเขียนเปรียบเทียบ
5. การเขียนแก้ปัญหา

กิจกรรมโยกคู่ข้อความ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนข้อความ ได้แก่

1. การเขียนคำเชิญชวน
2. การเขียนแสดงความคิดเห็น
3. การเขียนแสดงความรู้สึก
4. การเขียนคำสนทนา
5. การเขียนข้อความบรรยายภาพ

กิจกรรมชักนำเรื่องราว เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนเรื่องราว ได้แก่

1. การเขียนเรื่องตามลำดับเหตุการณ์
2. การเขียนเรื่องจากข้อความพาดหัวข่าว
3. การเขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้

4. การเขียนต่อเติมเรื่องให้สมบูรณ์
5. การเขียนเรื่องราวจากสิ่งสมมติ

แผนแบบการทดลองและขั้นตอนที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนแบบการทดลองที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental design) โดยใช้แผนแบบการวิจัยชนิด Non-equivalent control group design เป็นรูปแบบที่มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ที่ได้รับการสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองทั้งสองกลุ่ม ซึ่งมีแผนแบบการทดลอง (Cook and Campbell. 1979 : 103-115) ดังนี้

E-group	O_1	X	O_2

C- group	O_1		O_2

E-group หรือ E คือ กลุ่มทดลอง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์

C-group หรือ C คือ กลุ่มควบคุม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

\bar{X} หมายถึง การเรียน

O_1 หมายถึง คะแนนก่อนการทดลอง

O_2 หมายถึง คะแนนหลังการทดลอง

2. ขั้นตอนการดำเนินการที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 3

ตาราง 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอน	วิธีการ/ เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. ขั้นศึกษาเอกสาร ทฤษฎีต่าง ๆ และ งานที่ เกี่ยวข้อง	ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ขั้นออกแบบการวิจัย	ออกแบบการวิจัยตามกรอบ แนวคิด ในการวิจัย	ได้แผนแบบการวิจัย
3. ขั้นสร้างเครื่องมือ สำหรับงานวิจัย	สร้างแบบทดสอบแบบอัตนัย แบบทดสอบวัดเจตคติและแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำไป ให้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา และปรับปรุง	ได้เครื่องมือสำหรับการวิจัย คือ แบบทดสอบ แบบอัตนัย แบบทดสอบวัดเจตคติและ แผนการจัดกิจกรรม การ เรียนรู้
4. ขั้นทดลองการใช้ เครื่องมือ	ทดลองใช้แบบทดสอบแบบ อัตนัยและแบบทดสอบวัดเจตคติ กับนักเรียน ชั้น ม.2 โรงเรียนวัดกลาง แล้ว นำมาวิเคราะห์ ปรับปรุงพัฒนา	ได้แบบทดสอบ และแบบทดสอบ วัด เจตคติ ฉบับที่มีคุณภาพ
5. ขั้นการเก็บรวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลและแปลผล	สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ทำ การสอบวัดก่อนสอน ทำการจัด กิจกรรม การเรียนรู้ตามแผนฯ ซึ่งเป็นการ จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ กับ การจัดการเรียนรู้ แบบปกติ	ได้ผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย
6. ขั้นสรุปและอภิปราย ผล	นำผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย มาตรวจสอบกับ	ได้รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

สมมติฐานของการวิจัยและ
อภิปรายผล ให้
ข้อเสนอแนะ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาในการทดลองคือ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาการจัดการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวม 4 สัปดาห์ โดยกลุ่มทดลองนักเรียนจำนวน 30 คนดำเนินการจัดการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1-10 เวลา 8.30 – 9.30 น. ชั่วโมงที่ 11-20 เวลา 10.30 – 11.30 น. กลุ่มควบคุมนักเรียนจำนวน 30 คน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ชั่วโมงที่ 1-10 เวลา 10.30 – 11.30 น. ชั่วโมงที่ 11-20 เวลา 9.30 – 10.30 น. ทดสอบก่อนทดลอง และหลังทดลอง ครั้งละ 1.30 ชั่วโมง รวมเป็น 2.30 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนเองทั้งสองกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์ แบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อ จำนวน 20 แผน

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์แบบปกติ จำนวน 20 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ชนิด คือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลการเขียนสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและการเขียนเรื่อง จำนวน 8 ข้อ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สื่อสร้างสรรค์คำ เป็นการทดสอบอรรถนัยโดยเขียนคำใหม่จากคำที่กำหนดให้ ให้ได้มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ทำวลีและประโยค เป็นการทดสอบแบบอรรถนัย โดยเขียนผลที่จะตามมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ให้ได้มากที่สุด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 โยกคู่ข้อความ เป็นการทดสอบแบบอรรถนัย โดยการเขียนบรรยายภาพที่กำหนดให้ จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 4 ชักนำเรื่องราว เป็นการทดสอบแบบอัตนัย โดยการเขียนเรื่องจากสิ่งที่สมมติ จากเรื่องที่กำหนดให้หรือเป็นเรื่องที่นักเรียนสมมติขึ้นเองก็ได้ 1 เรื่อง จำนวน 1 ข้อ

เกณฑ์การประเมินผลแบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์

ในการประเมินผลแบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ได้แบ่ง 2 แบบดังนี้

แบบที่ 1 ใช้ประเมินผลแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ตอนที่ 1 และตอนที่ 2

แบบที่ 2 ใช้ประเมินผลแบบทดสอบการเขียนเรื่อง ตอนที่ 3 และตอนที่ 4

แบบที่ 1 ใช้ประเมินผลแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ตอนที่ 1 และตอนที่ 2

ในการตรวจให้คะแนนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนโดยถือเกณฑ์การพิจารณาคำตอบที่อยู่ในลักษณะที่เป็นการคิดออกนอกนัย (Divergent thinking) ตามแนวคิดของ กิลฟอร์ด (Guilford, 1967) ดังนี้

1. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) พิจารณาจากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่ซ้ำกันให้คำตอบละ 1 คะแนน โดยไม่ต้องคำนึงว่าคำตอบเหล่านี้จะซ้ำกับคำตอบของคนอื่นหรือไม่ ถ้านักเรียนตอบได้ 3 คำตอบ ก็จะได้คะแนน 3 คะแนน ตอบได้ 5 คำตอบ ก็จะได้ 5 คะแนน เป็นต้น โดย ผู้วิจัยได้ปรับเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อความเหมาะสมสำหรับการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบซึ่งกำหนดคะแนนเต็มเป็น 5 คะแนน จากการนับคำตอบ 1 คำตอบเป็น 1 คะแนน

2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) พิจารณาจากกลุ่ม หรือจำนวนทิศทางของคำตอบ โดยการนำคำตอบที่เป็นทิศทางหรือความหมายเดียวกันมารวมกัน นับจำนวนกลุ่มแล้วให้คะแนนกลุ่มละ 1 คะแนน ในการพิจารณาจัดกลุ่มนั้นต้องจัดกลุ่มตามคำตอบของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงให้คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้ปรับเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อความเหมาะสมสำหรับการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ ซึ่งกำหนดคะแนนเต็มเป็น 5 คะแนน จากการจัดกลุ่มคำตอบเป็น 5 กลุ่มแล้วให้คะแนนกลุ่มละ 1 คะแนน

3. ความคิดริเริ่ม (Originality) ให้คะแนนตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบ ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการของ ครอปเพลย์ (Cropley) คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ ก็จะได้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยังซ้ำกับคนอื่นน้อยหรือไม่ซ้ำกับคนอื่นเลยจะได้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนยึดหลักของครอปเพลย์ โดยผู้วิจัยได้ปรับให้เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

คำตอบที่มีความถี่เกิน 5 คนขึ้นไป	ให้	0	คะแนน
คำตอบที่มีความถี่เท่ากับ 5 คน	ให้	1	คะแนน
คำตอบที่มีความถี่เท่ากับ 4 คน	ให้	2	คะแนน

คำตอบที่มีความถี่เท่ากับ 3 คน	ให้	3	คะแนน
คำตอบที่มีความถี่เท่ากับ 2 คน	ให้	4	คะแนน
คำตอบที่มีความถี่เท่ากับ 1 คน	ให้	5	คะแนน

แบบที่ 2 ใช้ประเมินผลแบบทดสอบการเขียนเรื่อง ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ในการตรวจให้คะแนนคำตอบแบบทดสอบผู้วิจัย ได้ยึดแนวของ พิสมัย สิงห์แก้ว (2520 : 27) และได้ปรับภาษาและเนื้อหาให้เหมาะสมดังนี้

1. ความคิด หมายถึง ความคิดหรือจินตนาการเรื่องราวให้ เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ มีคุณค่า มีเหตุผล 5 คะแนน

1.1 เรื่องราวที่น่าสนใจ	2	คะแนน
1.2 คุณค่า และประโยชน์	2	คะแนน
1.3 ความสมเหตุสมผล	1	คะแนน

2. การเรียบเรียงเนื้อหา มีเค้าโครงความคิดที่เป็นระเบียบ การเชื่อมโยงความคิดต่อเนื่องตามลำดับ ไม่ขาดตอน เน้นสิ่งที่ควรเน้น 4 คะแนน

2.1 เค้าโครงความคิดเป็นระเบียบ	2	คะแนน
2.2 คุณค่าและประโยชน์	1	คะแนน
2.3 กล่าวถึงส่วนสำคัญ(เน้นสิ่งที่ควรเน้น)	1	คะแนน

3. ลีลาในการเขียน แสดงความเป็นต้นคิด มีรูปแบบที่เหมาะสม มีท่วงทำนองเฉพาะตน 4 คะแนน

3.1 ความคิดสร้างสรรค์ (แสดงความเป็นต้นคิด)	2	คะแนน
3.2 รูปแบบการเขียนเหมาะสม	1	คะแนน
3.3 แนวคิดแปลกใหม่เป็นของตนเอง	1	คะแนน

4. กลไกในการเขียน พิจารณาเรื่องการสะกดการันต์ ลายมือ ความถูกต้อง ความสะอาดเรียบร้อย 3 คะแนน

4.1 การสะกดคำถูกต้อง	2	คะแนน
4.2 ความสะอาดเรียบร้อย	1	คะแนน

5. การเลือกใช้คำ เลือกใช้คำได้ตรงความหมาย และใช้คำได้เหมาะสมกับระดับของภาษา 4 คะแนน

5.1 การเลือกใช้คำได้ตรงความหมาย 2 คะแนน

5.2 การเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับระดับของภาษา 2 คะแนน

คะแนนการเขียนสร้างสรรค์ จะได้จากผลบวกของคะแนนในแต่ละตอนนำมารวมกัน ซึ่งกำหนดจำนวนข้อและคะแนนในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สื่อสร้างสรรค์คำ จำนวน 3 ข้อ ข้อละ 15 คะแนน รวม 45 คะแนน

ตอนที่ 2 ทำวลีและประโยค จำนวน 3 ข้อ ข้อละ 15 คะแนน รวม 45 คะแนน

ตอนที่ 3 โยกผู้ข้อความ จำนวน 1 ข้อ ข้อละ 20 คะแนน รวม 20 คะแนน

ตอนที่ 4 ชักนำเรื่องราว จำนวน 1 ข้อ ข้อละ 20 คะแนน รวม 20 คะแนน

2.2 แบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นข้อคำถามที่ให้ตอบแบบมาตรวัด Likert มีระดับความเห็นให้เลือก 5 ระดับ เพื่อประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อวิชาภาษาไทย 20 ข้อ มีข้อคำถามด้านบวก 10 ข้อ และด้านลบ 10 ข้อ

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

คะแนน	ข้อความในทางบวก	ข้อความทางลบ
5	มากที่สุด	น้อยที่สุด
4	มาก	น้อย
3	ปานกลาง	ปานกลาง
2	น้อย	มาก
1	น้อยที่สุด	มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบวัดเจตคตินี้ แปลความหมาย ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มีเจตคติที่ดีมากที่สุด ต่อวิชาภาษาไทย

3.50 - 4.49 หมายถึง มีเจตคติที่ดีมาก ต่อวิชาภาษาไทย

2.50 - 3.49 หมายถึง มีเจตคติที่ดีปานกลาง ต่อวิชาภาษาไทย

1.50 - 2.49 หมายถึง มีเจตคติที่ดีน้อย ต่อวิชาภาษาไทย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีเจตคติที่ดีน้อยที่สุด ต่อวิชาภาษาไทย

2.3 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (สำหรับวัยรุ่น อายุ 12-17 ปี) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยคที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ จำนวน 52 ประโยค เป็นข้อความด้านบวก 28 ประโยค ข้อความด้านลบ 24 ประโยค โดยเน้นคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

คะแนน	ข้อความในด้านบวก	ข้อความในด้านลบ
4	จริงมาก	ไม่จริง
3	ค่อนข้างจริง	จริงบางครั้ง
2	จริงบางครั้ง	ค่อนข้างจริง
1	ไม่จริง	จริงมาก

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระภาษาไทย เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- 1.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดกลาง (ประมวญราษฎร์บำรุงวิทย์) สาระภาษาไทยที่เกี่ยวกับสาระการเขียน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 1.3 ศึกษาเอกสาร การวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับการเขียนสร้างสรรค์
- 1.4 ศึกษาเอกสารตำราแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเขียนสร้างสรรค์แล้วสรุปคัดเลือกลักษณะที่ต้องการเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.5 สร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 20 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 20 แผน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 1.5.1 สาระสำคัญ
 - 1.5.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 1.5.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.5.4 สาระการเรียนรู้
 - 1.5.5 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์
ใช้กระบวนการเรียนภาษาดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจสัญลักษณ์ สื่อ รูปภาพ

ผู้เรียนรับรู้เกี่ยวกับความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคและถ้อยคำ จำนวนต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 สร้างความคิดรวบยอด

ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์ มาสู่ความเข้าใจและเกิดภาพรวม
เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 สื่อความหมาย ความคิด

ผู้เรียนถ่ายทอดทางภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจ

ขั้นที่ 4 พัฒนาความสามารถ

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามขั้นตอน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ นำไป วิเคราะห์
สังเคราะห์ ประเมินค่าได้

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

1.5.6 สื่อการเรียนรู้

1.5.7 การวัดและประเมินผล

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนสร้างสรรค์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 20 แผน
เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน
ตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงทางเนื้อหา ตรวจสอบภาษา ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (พิชิต ฤทธิ์รัฐ, 2545 : 150-151) ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมิน
แผนการสอนของ ปัทมน รักสนอง (2547 : 91 - 95) ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวในภาคผนวก จ

$$IOC = \frac{1}{N} R$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\frac{1}{N}$ R แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน แล้วใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์

แบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ เป็นข้อสอบแบบอัตนัย โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนสร้างสรรค์จากเอกสารตำราต่าง ๆ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและเอกสารการสร้างแบบทดสอบวัดการเขียนสร้างสรรค์

2.3 กำหนดโครงสร้าง เนื้อหา แนวคิดการเขียนสร้างสรรค์และสร้างแบบทดสอบเป็นข้อทดสอบอัตนัย จำนวน 4 ตอน 17 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์ ที่วางไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 สื่อสร้างสรรค์คำ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ทำวลีและประโยค จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 โยกคู่ข้อความ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 ชักนำเรื่องราว จำนวน 2 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน พิจารณาด้านความตรงเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา ความเหมาะสมกับระดับชั้น และตรงตามจุดประสงค์ โดยวิธีหาค่า IOC (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2545 : 150-151) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้

คะแนน +1 = แน่ใจว่า ข้อทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คะแนน 0 = ไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คะแนน -1 = แน่ใจว่าข้อทดสอบนั้น ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อใดมีค่า IOC ใกล้ 1 แสดงว่า มีความตรงตามเนื้อหามาก ถ้ามีค่าใกล้ 0 แสดงว่า มีความตรงตามเนื้อหา น้อย โดยถือเกณฑ์ว่าข้อทดสอบที่มีค่าเฉลี่ยตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ .6 - 1 เป็นข้อทดสอบที่ใช้ได้ ผลการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ง

2.5 นำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 17 ข้อตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้เรื่องการเขียนสร้างสรรค์ จำนวน 50 คน

2.6 นำผลการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

2.7 คัดเลือกข้อทดสอบที่มีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธแอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ตั้งแต่ .88 ขึ้นไป ไว้ 8 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .81

3. แบบทดสอบวัดเจตคติ

แบบทดสอบวัดเจตคติ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย จากเอกสาร ตำราต่าง ๆ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดเจตคติเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ซึ่งข้อความในแบบทดสอบประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความรู้สึก และความโน้มเอียงด้านพฤติกรรมที่จะปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องอ่านข้อความในแบบทดสอบวัดเจตคติทีละข้อ และพิจารณาว่าข้อความในแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด หากเห็นด้วยมากที่สุดให้ทำเครื่องหมาย ช่อง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถ้าหากเห็นด้วย ให้ทำเครื่องหมายในช่อง “เห็นด้วย” ตามลำดับ จำนวน 40 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบมาตรวัดลิเคอร์ท สเกล (Likert scale) ซึ่งแบ่งมาตราส่วนประมาณค่า ออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็นและความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.4 นำแบบทดสอบวัดเจตคติไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระภาษาไทยจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับองค์ประกอบของเจตคติ และการใช้สำนวนภาษา

3.5 เลือกแบบทดสอบวัดเจตคติที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน

3.6 นำผลการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพ โดยหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละข้อกับแบบทดสอบทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r ระหว่าง .27 - .73

3.7 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) ตัดข้อสอบที่สามารถตัดออกได้ โดยให้เหลือข้อสอบด้านความรู้ ความรู้สึก ความโน้มเอียงด้านพฤติกรรมที่จะปฏิบัติ และไม่ทำให้ค่าความเชื่อมั่นลดลง คงเหลือข้อความทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

4. แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต. 2542) สำหรับวัยรุ่นอายุ 12-17 ปี ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยค ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ จำนวน 52 ประโยค เป็นข้อความด้านบวก 28 ประโยค ข้อความด้านลบ 24 ประโยค โดยเน้นคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข

วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. บอกนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ทราบล่วงหน้า
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย และแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

3. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทดลองจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับกลุ่มทดลองที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้การเขียนสร้างสรรค์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มควบคุมเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ การเขียนสร้างสรรค์แบบปกติ

4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ทั้ง 2 กลุ่ม หลังจากทีเรียนจบแล้ว โดยใช้แบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดเจตคติต่อ วิชาภาษาไทยซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

5. ตรวจสอบผลจากแบบทดสอบ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ในการทดลองด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการเขียนสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดเจตคติต่อ วิชาภาษาไทยด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
4. หาค่าแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์การเขียนสร้างสรรค์และเจตคติ ต่อวิชาภาษาไทยโดยใช้สถิติทดสอบเพียร์สัน (Pearson correlation)
5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเขียนสร้างสรรค์และค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชา ภาษาไทยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ก่อนเรียน ผลสัมฤทธิ์การเขียนสร้างสรรค์ก่อนเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทยก่อนเรียนเป็นตัวแปร ร่วม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบ MANCOVA